

Paragraaf C - Onderhoud kapitaalgoederen

Onderhoud kapitaalgoederen

Het BBV schrijft voor dat de paragraaf betreffende het onderhoud van kapitaalgoederen ten minste de volgende kapitaalgoederen bevat:

- a. wegen;
- b. riolering;
- c. water;
- d. groen;
- e. gebouwen.

Van de kapitaalgoederen wordt aangegeven:

- a. het beleidskader;
- b. de uit het beleidskader voortvloeiende financiële consequenties;
- c. de vertaling van de financiële consequenties in de begroting en jaarrekening.

In deze paragraaf lichten wij de consequenties toe van het gekozen kwaliteitsniveau voor kapitaalgoederen binnen het beleidskader.

Algemene uitgangspunten

De gemeente beheert ongeveer 310 hectare aan openbare ruimte. Onder deze openbare ruimte vallen: wegen, riolering, waterpartijen en openbaar groen. Verder rekenen wij alle virtuele objecten (niet zichtbaar zoals kadastrale grenzen) en reële objecten (zichtbaar, zoals een bouwwerk) onder, op en boven de grond als taak toe aan de openbare ruimte. Gebouwen behoren niet tot de openbare ruimte, maar worden wel als kapitaalgoed meegenomen. Hieronder geven we voor deze kapitaalgoederen een nadere beschrijving van de wijze van beheer en onderhoud. Het beleid voor het onderhoud van de kapitaalgoederen is onder meer opgenomen in het overzicht kader stellende beleidsnota's en beheerplannen.

Wettelijke bepalingen

Van toepassing zijn onder meer de volgende documenten, "Notitie Materiële vaste activa " (2019) en "Handreiking onderhoud kapitaalgoederen" (2020) uitgebracht door de Provincie Noord-Brabant als toevoeging op deze notitie.

Deze notities behandelen de wijze van activeren, waarderen en afschrijven van activa en het onderhoud van kapitaalgoederen. Ook zijn aandachtspunten voor de financiële verordening opgenomen. Het BBV schrijft recente beheerplannen voor. Onder een recent beheerplan wordt verstaan: maximaal vijf jaar oud. Voor het verslagleggingsjaar 2023 mag het beheerplan derhalve niet ouder zijn dan 2018. Van deze vijf jaar kan door de raad alleen gemotiveerd afgeweken worden. Onderhoudskosten worden gemaakt om het object gedurende de levensduur op een bepaald kwaliteitsniveau te houden of weer te krijgen (naar behoren laten functioneren en een bepaalde representativiteit laten behouden). Onderhoud kan worden onderscheiden in planmatig onderhoud en dagelijks onderhoud.

Dagelijks onderhoud:

Bij dagelijks of klein onderhoud gaat het om dagelijkse (niet geplande) reparaties die noodzakelijk zijn om het object in goed werkende en veilige staat te houden tegen een van te voren vastgesteld kwaliteitsniveau. Hierbij moet worden gedacht aan maatregelen die noodzakelijk zijn om het object blijvend naar behoren te laten functioneren of haar representativiteit te laten behouden. Dagelijks onderhoud vindt vaak plaats n.a.v. meldingen. Dagelijks onderhoud is het onderhoud dat vanaf het eerste of het lopende planjaar op een klein gedeelte van het object wordt uitgevoerd. Uitgaven lopen altijd via de exploitatie.

Planmatig onderhoud:

Lasten van planmatig onderhoud ontstaan na een langere periode van gebruik van een object als

gevolg van slijtage. Planmatig onderhoud is in de regel gepland, periodiek voorkomend, onderhoud van veelal ingrijpende aard als gevolg van slijtage, dat op een substantieel deel van het object wordt uitgevoerd en na een langere periode van gebruik moet worden verricht.

Indien de gemeente een voorziening voor planmatig onderhoud heeft gevormd dienen alle uitgaven die daadwerkelijk zijn opgenomen in het beheersplan direct op deze voorziening geboekt te worden. Andere uitgaven voor groot onderhoud die niet zijn opgenomen in het onderhoudsplan, moeten ten laste van de exploitatie worden geboekt. Ook als er geen voorziening is, dienen de kosten ten laste van de exploitatie te worden geboekt.

Beleidskader- en beheersplannen

Wij werken zoveel mogelijk met beheersplannen. Deze plannen geven over meerdere jaren inzicht in onderhoudsmaatregelen en benodigde financiële middelen, om de functie van de beheerobjecten te kunnen waarborgen. In februari 2021 is een nieuw beheersplan wegen 2021-2025 en het meerjarenprogramma wegenbeheer 2021-2022 vastgesteld met de restrictie dat er naar gestreefd wordt om het integraal beheersplan "Duurzame Inrichting Openbare Ruimte (DIOR) medio 2024 aan de raad aan te bieden. De basis van dit beheersplan wegen is o.a. het door de raad vastgestelde beleidskader. Hierin stelt zij dat de CROW normen als uitgangspunt voor financieel toezicht zou moeten worden toegepast wanneer de staat van het onderhoud niet meer voldoet aan minimaal kwaliteitsniveau C.

Het beheersplan en onderhoudsniveau van de beheerobjecten (kapitaalgoederen) is maatgevend voor de uitvoering van de werkzaamheden en voor de onderhoudskosten in het betreffende jaar.

Uitsluitend de geplande onderhoudskosten (die van jaar tot jaar kunnen variëren) waarvoor gespaard wordt, mogen ten laste van de voorziening worden gebracht. Eventuele onderhoudskosten die niet in het beheersplan zijn opgenomen moeten rechtstreeks ten laste van de exploitatie komen. Het rehabiliteren van wegen of andere objecten in de openbare ruimte is een investering. Investeringskosten worden opgenomen in het meerjaren investeringsplan.

In december 2023 heeft de raad het Programma Stedelijk Water 2024-2028 vastgesteld. Dit Programma vervangt het vGRP+ 2017-2022 dat met één jaar (2023) verlengd was. De kosten voor het beheren en vervangen van de riolering die voortvloeien uit het Programma Stedelijk Water worden gedekt uit de voorziening riolering.

Voor Openbare Verlichting en Groen is gekozen om deze niet via een voorziening te beheersen maar de kosten rechtstreeks via de exploitatie te laten lopen. Voor Groen wordt er met bestekken gewerkt met daarin vastgelegde jaarlijkse onderhoudswerkzaamheden aan bomen, plantsoenen, gazons en bermen die ervoor zorgen dat de door de raad vastgestelde kwaliteitsniveaus geborgd worden.

Voor de openbare verlichting is in december 2023 door de raad het Programma Openbare Verlichting 2024-2033 vastgesteld. In dit Programma zijn de beleidskaders en het beheersplan tot 2034 vastgelegd. Het beheersplan heeft een looptijd van vijf jaar en wordt elke twee jaar getoetst op de financiële aspecten. In 2028 wordt een nieuw beheersplan voor de periode tot 2033 opgesteld. Het vastgestelde kwaliteitsniveau is geborgd en de uitgaven passen binnen door de raad beschikbaar gestelde exploitatie en investeringsbudgetten. Voor het onderhoud van de openbare verlichting wordt met raambestekken gewerkt voor het dagelijks onderhoud, het schilderen en het vervangen van masten en armaturen.

In de onderstaande tabellen staan de onderhouds- en beheersplannen met het jaar van ingang van het plan en het jaar waarin het plan geactualiseerd moet worden. Een nieuw plan dient uiterlijk na 5 jaar opgesteld te worden of eerder indien er significante wijzigingen zich voordoen. Tevens is opgenomen wat het door de raad vastgestelde onderhoudsniveau is en of er een voorziening is ingesteld.

Beleidsplan	1e jaar	Nieuw plan	Toelichting
Wegbeheer	2021	2025	Voorziening onderhoud wegen
Infrastructurale (kunst)werken	2019	2024	Voorziening infrastructurale werken
Openbare verlichting	2016	2023	Alle uitgaven lopen direct via exploitatie. Geen voorziening
Riolering	2017	2024	Voorziening riolering
Baggeren / Binnenhavens	2019	2024	Voorziening Baggeren
Gebouwen (incl. onderwijs)	2019	2024	Voorziening gemeentelijke eigendommen
Groen	-----	-----	Bestekken worden jaarlijks opgesteld. Alle uitgaven lopen direct via de exploitatie. Geen voorziening.

Beheersplan	Voorziening	Onderhoudsniveau
Wegbeheer	Ja	C, Nieuw plan in 2021 aangenomen.
Infrastructurale kunstwerken	Ja	Geen onderhoudsniveau. Constructie Risicoscan (CRS) klasse 1-5.
Openbare Verlichting	Nee	Geen onderhoudsniveau. Alle nieuwe verlichting dient te voldoen aan Richtlijnen Openbare Verlichting 2011 (ROVL 2011) NEN3140 en NEN1010. Openbare verlichting ouder dan 2011 moet voldoen aan richtlijn OVL.
Riolering	Ja	Geen onderhoudsniveau - vGRP+ 2017-2022, gemalen NEN3140 - BRL14020, riool inspectie NEN-EN 13580-2.
Baggeren / Binnenhavens	Ja	Geen onderhoudsniveau. Volgens beleid 1. Besluit bodemkwaliteit, 2. Kaderrichtlijn water, 3. Legger en Keur WSBD categorie A, B en C, 4. Waterwet, 5. Natuurwet.
Gebouwen	Ja	Basis is kwaliteitsniveau 3 'redelijke conditie', plaatselijk zichtbare veroudering, functievervulling niet in gevaar. Voor gebouwen die gesloopt of verkocht worden kan gekozen worden voor een lager kwaliteitsniveau.
Groen	Nee	Geen onderhoudsniveaus . Onkruid op verharding - Centrum gebied A - Woon- en buitengebied - B

Algemene Beleids- en beheerkaders

De landelijk geformuleerde normen en richtlijnen vormen het uitgangspunt voor de beleids- en beheerkaders. Deze wijze van werken geeft richting aan kwaliteitsniveaus en beheermethodieken en dient als referentie en toetssteen voor onze gemeentelijke normen en aanpak.

De planningen zijn en worden gericht op het voorkomen van achterstallig onderhoud en schadeclaims.

De door de raad vastgestelde kwaliteitsniveaus worden geborgd binnen de daarvoor door de raad beschikbaar gestelde budgetten. Om beter in te kunnen spelen op de beleving en de wensen van de gebruiker van de openbare ruimte wordt gewerkt in wijkteams.

Planningen

De planningen zoals deze voortkomen uit de beheerplannen, zijn conceptplanningen. We beoordelen vooraf aan de uitvoering of de aanpak noodzakelijk is. De planningen zijn in die zin dan ook dynamische documenten. Ook speelt de integrale aanpak, participatie en vraaggericht werken een bepalende rol voor de jaarlijkse planning.

Groenrenovaties en werken aan de openbare verlichting volgen meestal de straatwerkzaamheden. Deze volgen op hun beurt veelal de rioolwerkzaamheden. Ook om deze redenen kunnen we afwijken van de jaarschijfopgave uit de beheerplannen.

Integrale werkzaamheden

Voor de uitvoering van beleids- en beheertaken geldt dat deze zoveel mogelijk integraal tot stand komen. Op deze wijze nemen we bij de aanpak van een weg zo nodig ook de riolering, de openbare verlichting, het groen en verkeersmaatregelen mee.

In 2023 zijn navolgende integrale beheer- en additionele werken uitgevoerd:

- Peuzelaer
- Wandelpaden De veste
- Aanpassen riolering Luijtenambachtstraat 8 t/m 18

- Relinen diverse rioolleidingen Dombosch
- Vervangen besturing Bergbezinkbasins (wordt Q1-2024 afgerond)

Vanuit de Programma Stedelijk Water 2024-2028 en het wegenbeheersplan zijn in 2023 al de voorbereidende werkzaamheden van start gegaan die in 2024 worden uitgevoerd.

- Snoekweg (wegen, groen)
- Herinrichting parkeerterrein Zwembad Ganzewiel (wegen, groen)
- Namer e.o. (wegen, riolering en groen)
- Wegen Buitengebied Raamsdonk (ten noorden van de A59)
- Herinrichting Mr. Simon Buijsstraat (wegen, groen)
- Oude Stadsweg (riolering)
- Statenlaan (riolering)
- Fietspad Donge (Groenedijk)

Integrale planning van de werkzaamheden

Op 30 juni 2022 heeft de raad de uitgangspunten voor het Programma Openbare Ruimte (POR) vastgesteld. Het POR is in de tussentijd de Duurzame Inrichting Openbare Ruimte (DIOR) geworden. Op 30 november 2023 heeft een Raad luistert plaatsgevonden om dat proces toe te lichten. De eerste analyses zijn in 2023 gestart en de verwachte oplevering is medio 2024. Hiermee ontstaan de benodigde kaders voor een meerjarig Uitvoeringsprogramma m.b.t. inrichting en beheer van de openbare ruimte. Klimaat, biodiversiteit en duurzaamheid staan hierin centraal. In 2023 is reeds gestart met het koppelen van projecten en ambities om zo laaghangend fruit rondom koppelkansen en duurzaamheid te waarborgen.

Financieel kader

In de onderstaande tabellen treft u het verloop van de voorzieningen en de jaarlijkse exploitatie uitgaven voor groen en openbare verlichting aan (bedragen x € 1.000).

Nr.	Omschrijving voorziening	Stand 1-1-23	Toevoeging	Onttrekking	Vermindering	Stand 31-12-23
501	Voorziening geprogrammeerd onderhoud wegen	729	890	0	126	1.493
503	Voorziening achterstallig onderhoud wegen	175	0	100	75	0
508	Voorziening infrastructurele werken	436	100	0	0	536
509	Voorziening onderhoud gem. eigendommen	1.335	372	0	314	1.393
533	Voorziening baggeren	223	120	0	0	343
544	Voorziening riolering	4.992	158	0	0	5.150
545	Voorziening afvalstoffenheffing	661	171	0	0	832

Nr	Kapitaalgoederen	Jaarlijkse investering	Gemiddeld Jaarbudget
-	Openbare verlichting	100.000	130.000
-	Groen		350.000

